

Bryssel den 8 juni 2020
(OR. en)

8440/20

ECOFIN 440
UEM 205
SOC 367
EMPL 286
COMPET 241
ENV 308
EDUC 227
RECH 207
ENER 179
JAI 439
FSTR 97
REGIO 128
GENDER 77
ANTIDISCRIM 70

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)
Komm. dok. nr:	ST 8194/20 - COM(2020) 521 final
Ärende:	Rekommendation till RÅDETS REKOMMENDATION om Polens nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Polens konvergensprogram 2020

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer och som grundas på kommissionens förslag COM(2020) 521 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

av den ...

om Polens nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Polens konvergensprogram 2020

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Den 17 december 2019 antog kommissionen den årliga strategin för hållbar tillväxt, som inledde 2020 års europeiska termin för samordningen av den ekonomiska politiken. I den togs vederbörlig hänsyn till den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Den 17 december 2019 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011², även rapporten om förvarningsmekanismen, enligt vilken Polen inte var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) Landsrapporten 2020 för Polen offentliggjordes den 26 februari 2020. Den innehöll en bedömning av Polens framsteg avseende de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 9 juli 2019³ (*de landsspecifika rekommendationerna för 2019*), uppföljningen av tidigare års landsspecifika rekommendationer och Polens framsteg när det gäller att uppnå sina nationella Europa 2020-mål.
- (3) Den 11 mars 2020 klassificerade Världshälsoorganisationen officiellt covid-19-utbrottet som en global pandemi. Pandemin utgör ett allvarligt hot mot folkhälsan för medborgare, samhällen och ekonomier. Den leder till hårt ansatta hälso- och sjukvårdssystem, störningar i de globala leveranskedjorna, volatilitet på finansmarknaderna, kraftig påverkan på konsumentefterfrågan och negativa effekter för olika sektorer. Den hotar människors arbeten och inkomster liksom företagens verksamheter. Pandemin har lett till en kraftig ekonomisk chock som redan har fått allvarliga återverkningar i unionen. Den 13 mars 2020 antog kommissionen ett meddelande om en samordnad ekonomisk reaktion på krisen som omfattar alla aktörer på nationell nivå och unionsnivå.
- (4) Flera medlemsstater har utlyst undantagstillstånd eller infört nödåtgärder. Nödåtgärderna bör vara strikt proportionella, nödvändiga, tidsbegränsade och i linje med europeiska och internationella standarder. De bör vara föremål för demokratisk tillsyn och oberoende rättslig prövning.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

³ EUT C 301, 5.9.2019, s. 123.

- (5) Den 20 mars 2020 antog kommissionen ett meddelande om aktivering av den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten. Den allmänna undantagsklausulen, som fastställs i artiklarna 5.1, 6.3, 9.1 och 10.3 i förordning (EG) nr 1466/97 och artiklarna 3.5 och 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1467/97⁴, underlättar samordningen av budgetpolitiken vid en allvarlig konjunkturedgång. I sitt meddelande av den 20 mars 2020 ansåg kommissionen, mot bakgrund av den förväntade allvarliga konjunkturedgången till följd av covid-19-pandemin, att villkoren för att aktivera den allmänna undantagsklausulen var uppfyllda och uppmanade rådet att godkänna denna slutsats. Den 23 mars 2020 instämde medlemsstaternas finansministrar i kommissionens bedömning. De var överens om att den allvarliga ekonomiska nedgången kräver beslutsamma, långtgående och samordnade åtgärder. Aktiveringen av den allmänna undantagsklausulen medger en tillfällig avvikelse från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet, förutsatt att detta inte äventyrar de offentliga finansernas hållbarhet på medellång sikt. När det gäller den korrigerande delen kan rådet, på grundval av en rekommendation från kommissionen, även besluta att anta en reviderad finanspolitisk strategi. Den allmänna undantagsklausulen innebär inte att stabilitets- och tillväxtpaktens förfaranden avbryts. Den tillåter att medlemsstaterna avviker från de budgetkrav som normalt skulle gälla, samtidigt som den ger kommissionen och rådet möjlighet att vidta nödvändiga politiska samordningsåtgärder inom ramen för pakten.
- (6) Det krävs fortsatta åtgärder för att begränsa och bekämpa spridningen av covid-19-pandemin, stärka de nationella hälso- och sjukvårdssystemens resiliens, mildra de socioekonomiska konsekvenserna av pandemin genom stödåtgärder till företag och hushåll och säkerställa adekvata arbetsmiljöförhållanden så att den ekonomiska verksamheten kan återupptas. Unionen bör använda alla tillgängliga verktyg för att stödja medlemsstaternas insatser inom dessa områden. Samtidigt bör medlemsstaterna och unionen samarbeta för att förbereda de åtgärder som krävs för en återgång till normalt fungerande samhällen och ekonomier och till en hållbar tillväxt, varvid bland annat den gröna och digitala omställningen integreras och lärdomar dras av krisen.

⁴ Rådets förordning (EG) nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora budgetunderskott (EGT L 209, 2.8.1997, s. 6).

- (7) Covid-19-krisen har visat på den inre marknadens flexibilitet när det gäller att anpassa sig till extraordinära omständigheter. För att säkerställa en snabb och smidig övergång till återhämtningsfasen och fri rörlighet för varor, tjänster och arbetstagare bör dock de extraordinära åtgärder som hindrar den inre marknaden från att fungera normalt upphävas så snart de inte längre är nödvändiga. Den nuvarande krisen har visat på behovet av krisberedskapsplaner inom hälso- och sjukvården. De centrala inslagen i arbetet med att ta fram mer omfattande krisberedskapsplaner innefattar förbättrade inköpsstrategier, diversifierade leveranskedjor och strategiska reserver av viktig utrustning.
- (8) Unionslagstiftaren har redan ändrat de relevanta lagstiftningsramarna genom Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2020/460⁵ och (EU) 2020/558⁶ för att ge medlemsstaterna möjlighet att mobilisera alla outnyttjade resurser från de europeiska struktur- och investeringsfonderna så att de kan hantera de extraordinära konsekvenserna av covid-19-pandemin. Dessa ändringar kommer att tillhandahålla ytterligare flexibilitet samt förenklade och effektiviserade förfaranden. För att minska trycket på kassaflödena kan medlemsstaterna också dra nytta av en medfinansieringsgrad på 100 % från unionsbudgeten under räkenskapsåret 2020–2021. Polen uppmanas att fullt ut utnyttja dessa möjligheter för att hjälpa de personer och sektorer som drabbats hårdast.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/460 av den 30 mars 2020 om ändring av förordningarna (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013 och (EU) nr 508/2014 vad gäller särskilda åtgärder för att mobilisera investeringar i medlemsstaternas hälso- och sjukvårdssystem samt i andra sektorer av deras ekonomier som reaktion på covid-19-utbrottet (Investeringsinitiativ mot effekter av coronavirus) (EUT L 99, 31.3.2020, s. 5).

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/558 av den 23 april 2020 om ändring av förordningarna (EU) nr 1301/2013 och (EU) nr 1303/2013 vad gäller särskilda åtgärder för att tillhandahålla extraordinär flexibilitet vid användningen av de europeiska struktur- och investeringsfonderna för att hantera covid-19-utbrottet (EUT L 130, 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemins socioekonomiska konsekvenser kommer troligtvis att vara ojämnt fördelade mellan regioner på grund av olika specialiseringsmönster. Detta medför en risk för ökande territoriella skillnader inom Polen. I kombination med risken för en tillfällig upplösning av konvergensprocessen mellan medlemsstaterna krävs i den nuvarande situationen riktade politiska insatser.
- (10) Polen lade fram sitt nationella reformprogram för 2020 den 29 april 2020 och sitt konvergensprogram för samma år den 30 april 2020. De två programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas.
- (11) Polen omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del.
- (12) Den 13 juli 2018 rekommenderade rådet Polen att säkerställa att den nominella ökningen av de primära offentliga nettoutgifterna⁷ inte överstiger 4,2 % 2019, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på minst 0,6 % av bruttonationalprodukten (BNP). I kommissionens samlade bedömning bekräftas en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet 2019 samt 2018 och 2019 sammantaget. Eftersom den allmänna undantagsklausulen aktiverats är det emellertid inte motiverat med fler åtgärder inom ramen för förfarandet vid betydande avvikelse för Polen.
- (13) Enligt konvergensprogrammet för 2020 planerar regeringen en försämring av det samlade saldot i de offentliga finanserna från ett underskott på 0,7 % av BNP 2019 till ett underskott på 8,4 % av BNP 2020. Efter att ha sjunkit till 46,0 % av BNP 2019 väntas den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP öka till 55,2 % 2020. De makroekonomiska och finanspolitiska prognoserna påverkas av stor osäkerhet på grund av covid-19-pandemin.

⁷ De primära offentliga nettoutgifterna består av de totala offentliga utgifterna exklusive ränteutgifter, utgifter för unionsprogram som motsvaras fullt ut av inkomster från unionsmedel och icke-diskretionära förändringar i utgifterna för arbetslöshetsförmåner. Nationellt finansierade fasta bruttoinvesteringar är utjämnade över en fyraårsperiod. Diskretionära åtgärder på inkomstsidan eller lagstadgade inkomstökningar är inräknade. Engångsåtgärder på såväl inkomst- som utgiftssidan är avräknade.

- (14) Som svar på covid-19-pandemin, och som del av en samordnad unionsstrategi, har Polen antagit budgetåtgärder i god tid för att öka kapaciteten i sitt hälso- och sjukvårdssystem, begränsa pandemin och hjälpa de personer och sektorer som drabbats hårdast. Enligt konvergensprogrammet för 2020 uppgår dessa budgetåtgärder till 3,2 % av BNP, och inbegriper bidrag till egenföretagare och anställda med atypiska anställningsformer, dispens för företag gällande sociala avgifter (de ska betalas av staten) och lönestödssystem för vissa företag. Dessutom har Polen aviserat åtgärder som, även om de inte har någon direkt budgetpåverkan, kommer att bidra till att tillhandahålla likviditetsstöd till företagen, såsom lånegarantier för företag. De varierande effekterna på de offentliga finanserna av de budgetåtgärder som anges i konvergensprogrammet beror främst på hanteringen av lån till företag. I enlighet med myndigheternas tillkännagivanden utgår kommissionens vårprognos 2020 från antagandet att lån motsvarande cirka 2,75 procentenheter av BNP kommer att omvandlas till bidrag och därmed redovisas som utgifter för 2020. Sammantaget ligger de åtgärder som Polen har vidtagit i linje med riktlinjerna i kommissionens meddelande av den 13 mars 2020. Ett fullständigt genomförande av nödåtgärderna och de finanspolitiska stödåtgärderna, följt av en omläggning av finanspolitikens inriktning mot att uppnå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt när det ekonomiska läget medger detta, kommer att bidra till att bevara hållbarheten i de offentliga finanserna på medellång sikt.
- (15) På grundval av kommissionens vårprognos 2020 beräknas Polens saldo i de offentliga finanserna vid oförändrad politik uppgå till -9,5 % av BNP 2020 och -3,8 % av BNP 2021. Den offentliga skuldkvoten väntas ligga kvar under 60 % av BNP 2020 och 2021.
- (16) Den 20 maj 2020 utfärdade kommissionen en rapport i enlighet med artikel 126.3 i fördraget på grund av Polens planerade överträdelse av underskottsgränsen på 3 % av BNP 2020. Sammantaget visar kommissionens analys att underskottskriteriet enligt definitionen i fördraget och i förordning (EG) nr 1467/97 inte är uppfyllt.

- (17) Covid-19-pandemin har gjort att Polen hamnat i en ny social och ekonomisk situation. För första gången på nästan trettio år väntas en konjunkturedgång under 2020. Enligt regeringens uppgifter har pandemins inverkan på befolkningens hälsa varit jämförelsevis liten, bland annat tack vare att man tidigt vidtog extraordinära åtgärder, såsom strikt karantän och social distansering. Hittills har de mest negativa konsekvenserna märkts av inom tjänstesektorn (inbegripet transport, grossist- och detaljhandel och nöjen) och inom produktion, på grund av avbrott i leveranskedjorna. För att balansera den ekonomiska effekten av de införda restriktionerna har regeringen vidtagit åtgärder motsvarande cirka 9 % av Polens BNP (underskottsökande åtgärder och likviditetsåtgärder sammantaget), vilket inbegriper unionsfinansiering. Detta stöds även av åtgärder för likviditetsstöd från Polens centralbank. Regeringens stöd fokuserar på att stabilisera ekonomin på kort sikt genom att stödja anställdas inkomst, bistå med finansiering för företag som riskerar minskade intäkter, stärka hälso- och sjukvårdssektorns resiliens och reaktionsförmåga samt stärka det finansiella systemet. Det inbegriper även ett investeringsprogram för att stödja ekonomisk återhämtning på medellång sikt. Det råder en hög allmän efterfrågan på politiska åtgärder, t.ex. befrielse från sociala avgifter, förmåner för anställda i företag som avbryter sin verksamhet samt tillgång till lån för mikroföretag. Covid-19-pandemin beräknas bidra till en minskning av BNP med 4,3 % 2020, följt av en återhämtning på 4,1 % 2021.

- (18) Covid-19-pandemin har gjort det nödvändigt att vidta extraordinära åtgärder i hälso- och sjukvårdssystemet. Det har lagts betydande belopp på exempelvis inköp av hälso- och sjukvårdsrelaterad utrustning och förnödenheter, en ökad sjukhus- och laboratoriekapacitet samt en stärkt bemanningskapacitet. Dessutom behöver ytterligare resurser anslås för att kompensera för andra hälso- och sjukvårdstjänster och för investeringar som senarelagts eller omriktats. Före covid-19-utbrottet uppgick de offentliga utgifterna för hälso- och sjukvårdssystemet till 4,8 % av BNP, vilket är under unionsgenomsnittet på 7 % av BNP 2018. Detta och en mindre optimal fördelning av medel begränsar hälso- och sjukvårdssystemets verksamhet och tillgången till det. Under 2018 rapporterade 4,2 % av befolkningen i Polen icke tillgodosedda vårdbehov, vilket avsevärt överstiger unionsgenomsnittet på 2 %. Antalet praktiserande läkare och sjuksköterskor i förhållande till befolkningsmängden är fortfarande bland de lägsta i unionen, och fördelningen av vårdpersonal är ojämn runt om i landet. Folkhälsovården, e-hälsovården och primärvården, som är avgörande för att förbättra förebyggande insatser och tillgång och för att göra systemet resilient mot framtida utmaningar, är fortfarande underutvecklade. Pandemin har påverkat inrättningar för långvarig vård och omsorg, där många boende tillhör en högriskgrupp.

- (19) Covid-19-pandemin kommer att ha en betydande påverkan på arbetsmarknaden och bryta de senaste årens trend med minskande arbetslöshet. Arbetslösheten beräknas öka från 3,3 % 2019 till runt 7,5 % 2020, för att därefter återhämta sig något, till 5,3 % 2021. Denna kortsiktiga påverkan riskerar att bli mer strukturell på medellång sikt, i synnerhet för utsatta grupper. Tillfälliga system för korttidsarbete kan vara ett ändamålsenligt verktyg för att bevara jobb, om företagen får tillräckliga incitament att utnyttja dem. Samtidigt har arbetsmarknadsdeltagandet hos vissa grupper, särskilt kvinnor, lågutbildade, äldre och personer med funktionsnedsättning och deras omsorgsgivare, varit fortsatt lågt, trots en fördelaktig utveckling före covid-19-krisen. Migration från länder utanför unionen har hjälpt till att minska bristen på arbetskraft, men ett fortsatt inflöde av migrerande arbetstagare kan vara svårt att uppnå på grund av striktare gränskontroller. Ökade möjligheter till flexibla arbetsformer, t.ex. distansarbete och system för flexibel arbetstid (särskilt för fast anställda), kan därför bidra till att hantera krisen och även underlätta för grupper med lågt arbetskraftsdeltagande att hitta fast anställning. Detta skulle också förbättra arbetsmarknadens motståndskraft under framtida nedgångar.
- (20) För att mildra de sociala konsekvenserna av covid-19-pandemin, upprätthålla den sociala sammanhållningen och stödja den ekonomiska återhämtningen krävs det betydande skyddsnät. Under senare år har Polen infört ett omfattande program för sociala transfereringar (motsvarande nästan 2,5 % av BNP per år), inbegripet allmänt barnbidrag och en kompletterande engångsersättning som betalas ut till pensionärer varje år. Dessa åtgärder lämnar utrymme för bättre riktat socialt skydd. Samtidigt är andelen som omfattas av sociala förmåner låg för de personer som har lägst inkomst. Den största ökningen av extrem fattigdom som rapporterades i hushållsbudgetundersökningen 2019 var för personer och familjer som lever på bidrag (utom pension och invaliditetspension), vilket visar på svagheter i det sociala trygghetssystemet. Dessutom ger inte alla slags anställningsavtal tillgång till socialt skydd, som exempelvis lämplig arbetslöshetsersättning, moderskapsförmåner samt förmåner vid sjukdom och invaliditet. Det gör vissa arbetstagare som påverkas av nödgåtgärderna mer sårbara och gör att de riskerar att hamna i fattigdom. Nivån på minimiinkomstförmåner är dessutom under unionsgenomsnittet.

- (21) Det plötsliga avbrottet i undervisningen på alla utbildningsnivåer har inneburit utmaningar för utbildningssystemet vad gäller att tillhandahålla distansundervisning. För att förebygga ökade ojämlikheter är det viktigt att säkerställa att alla studerande, i synnerhet de med sämre förutsättningar, har tillgång till distansundervisning. Under 2018 levde dock totalt nästan 330 000 elever i hushåll som inte hade någon dator med internetåtkomst. En stor andel av lärarna saknar kompetens att tillhandahålla distansundervisning. Samtidigt kämpar många föräldrar med att stödja digitalt lärande och hemundervisning. Fortsatta åtgärder för att utrusta skolor och lärare med digital infrastruktur och undervisningsmaterial på nätet skulle kunna motverka några av dessa problem och säkerställa kvalitet. Covid-19-krisen belyser den övergripande strukturella utmaningen med att uppnå digital kompetens: nära hälften av den vuxna befolkningen saknar grundläggande digitala färdigheter, och totalt sett är andelen vuxna som deltar i utbildning betydligt lägre än unionsgenomsnittet. De nyligen genomförda reformerna av yrkesutbildningen har inte skapat tillräckliga incitament för arbetsgivare att delta i sådan utbildning, och den arbetsförlagda utbildningen förblir underutnyttjad. Begynnande lärarbrist visar på behovet av att göra läraryrket mer attraktivt.
- (22) Covid-19-pandemin har kraftigt påverkat arbetsvillkoren för företag, i synnerhet små och medelstora företag och mikroföretag. Att erbjuda arrangemang för distansarbete utgör en utmaning, och endast en tiondel av de polska företagen är tillräckligt digitaliserade för att snabbt kunna anpassa sig till nya förutsättningar. Det främsta hindret för digitaliseringen av små och medelstora företag är den låga nivån av digital kompetens bland ägare, chefer och anställda. Bruket av digital teknik inom den offentliga förvaltningen är viktigt för att kunna säkerställa tillhandahållandet av offentliga tjänster och för att styra de åtgärder som behövs för att övervaka och hantera krisen. Effektiva digitala offentliga tjänster leder dessutom till en minskning av onödiga regelbördor och administrativa bördor, vilket kan vara avgörande under återhämtningsfasen.

- (23) För att mildra effekterna av covid-19-krisen har Polens regering erbjudit betydande likviditetsstöd genom garantier, lån och villkorade bidrag till drabbade företag, huvudsakligen inriktat mot små och medelstora företag och mikroföretag. De statliga åtgärderna stöds av Polens centralbank, bland annat genom programmet för köp av statsobligationer på sekundärmarknaden samt betydande räntesänkningar. Ett ändamålsenligt och snabbt genomförande av dessa åtgärder med verkningsfullt stöd från förmedlare är väsentligt för att kunna hjälpa företagssektorn att bedriva sin verksamhet och underlätta återhämtningen. Vid utformningen och genomförandet av åtgärderna måste banksektorns motståndskraft beaktas och det finansiella systemets stabilitet övervakas. Möjligheten att bevilja uppskov med betalning av skatt och sociala avgifter och snabbare avtalsenliga utbetalningar från de offentliga myndigheterna innebär också att de drabbade företagens kassaflöde förbättras.

- (24) För att främja den ekonomiska återhämtningen kommer det att vara viktigt att tidigarelägga mogna offentliga investeringsprojekt och stimulera privata investeringar, inbegripet genom relevanta reformer. Den polska ekonomin är koldioxidintensiv och landets luftkvalitet är bland de sämsta i unionen och medför stora miljö- och hälsoproblem. Att planera och anta ambitiösa åtgärder med avseende på övergången till ren energi i god tid enligt den europeiska gröna given och den nationella energi- och klimatplanen är därför väsentligt. Trots att utbyggnaden av fibernätet i Polen är större än unionsgenomsnittet och betydande framsteg har gjorts de senaste åren vad gäller användningen av ultrasnabbt och mobilt bredband är Polen fortfarande långt från sina uppsatta uppkopplingsmål. Återhämtningen skulle kunna stödjas ytterligare av betydande investeringar i hållbar transportinfrastruktur för att förbättra förbindelserna mellan ytterområden och centrum för ekonomisk verksamhet. Polen kommer allt mer att förlita sig på vetenskap och innovation för att säkerställa långsiktig hållbar ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft. De allmänna utgifterna för forskning och utveckling i förhållande till BNP ligger fortfarande under unionsgenomsnittet och trots synbara framsteg på många politiska delområden inom landets innovationsekosystem är samarbetet mellan forskning och näringsliv fortfarande ett stort hinder på Polens väg mot stärkt innovation. Programplaneringen för Fonden för en rättvis omställning, som är föremål för ett förslag från kommissionen, för perioden 2021–2027 kan hjälpa Polen att hantera en del av de utmaningar som omställningen till en klimatneutral ekonomi innebär, särskilt inom de områden som anges i bilaga D till landsrapporten 2020. Detta skulle ge Polen möjlighet att på bästa sätt använda den fonden.
- (25) Ett stabilt och förutsägbart företagsklimat och ett gott investeringsklimat är viktiga faktorer under den ekonomiska återhämtningen efter pandemin. Rättssystemets oberoende, effektivitet och kvalitet är väsentliga beståndsdelar i detta avseende. Rättssäkerhet, inbegripet tillgång till oberoende domstolar, och förtroende för kvaliteten och förutsägbarheten hos lagstiftande politik och institutioner är också avgörande faktorer för en fungerande inre marknad och för att säkra Polens ställning i europeiska leveranskedjor efter pandemin. Kommissionen har under lång tid uttryckt oro över rättsstatsprincipen i Polen (vissa ärenden har redan tagits upp i domar från Europeiska unionens domstol) och den senaste tidens utveckling väcker ytterligare oro när det gäller den polska rättsordningens och unionsrättens funktion.

- (26) Ett sunt och stabilt regelverk är grunden för en hållbar ekonomisk tillväxt och privata investeringar. Avsaknaden av lämpliga offentliga samråd och samråd med arbetsmarknadens parter har en skadlig inverkan på företagsklimatets stabilitet och hållbarhet samt på lagstiftningskvaliteten. Offentliga samråd har blivit obligatoriska för ministerrådets lagförslag, men antingen genomförs de inte, eller så är de inte obligatoriska för förslag som läggs fram på alternativa sätt, till exempel av parlamentsledamöter. Denna inkonsekvens inverkar ytterligare på kvaliteten på den resulterande lagstiftningen. Dessutom har kvaliteten på den sociala dialogen försämrats, främst på grund av avsaknad av, eller mycket korta, samråd under den politiska beslutsprocessen. Att säkerställa tillräcklig tid för samråd, i ökad utsträckning beakta berörda parter synpunkter på lagar och policydokument och minimera antalet lagar som undantas från samråd skulle kunna bidra till att stärka arbetsmarknadens parter deltagande och hjälpa till att förbättra lagstiftningskvaliteten. Rådet för social dialog utgör en institutionell ram för den sociala trepartsdialogen. Rättsliga bestämmelser som antogs i april 2020 påverkar dock arbetsmarknadens parter oberoende i rådet för social dialog och riskerar att ytterligare försämma den sociala dialogens ändamålsenlighet i landet.
- (27) Medan de landsspecifika rekommendationer som anges i denna rekommendation (*de landsspecifika rekommendationerna för 2020*) är inriktade på hur de socioekonomiska effekterna av covid-19-pandemin ska hanteras och den ekonomiska återhämtningen underlättas, berörde de landsspecifika rekommendationerna för 2019 också reformer som är avgörande för att kunna hantera strukturella utmaningar på medellång och lång sikt. De landsspecifika rekommendationerna för 2019 är fortsatt aktuella och kommer att fortsätta att övervakas inom ramen för nästa års europeiska planeringstermin. Detta gäller även de landsspecifika rekommendationerna för 2019 avseende investeringsrelaterade ekonomiska strategier. 2019 års landsspecifika rekommendationer bör beaktas i sin helhet vid den strategiska programplaneringen för sammanhållningspolitiska medel efter 2020, inbegripet riskreducerande åtgärder och strategier för att lätta på restriktionerna med avseende på den rådande krisen.

- (28) Den europeiska planeringsterminen utgör en ram för en kontinuerlig samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken i unionen, vilket kan bidra till en hållbar ekonomi. I sina nationella reformprogram för 2020 har medlemsstaterna utvärderat de framsteg som gjorts med genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling. Genom att säkerställa ett fullständigt genomförande av de landsspecifika rekommendationerna för 2020 kommer Polen att bidra till att uppnå målen för hållbar utveckling och till de gemensamma insatserna för att säkerställa en konkurrenskraftig hållbarhet i unionen.
- (29) Kommissionen har inom ramen för 2020 års europeiska planeringstermin gjort en omfattande analys av Polens ekonomiska politik och redogjort för den i 2020 års landsrapport. Kommissionen har även bedömt konvergensprogrammet för 2020, det nationella reformprogrammet för 2020 och uppföljningen av de landsspecifika rekommendationer Polen har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara deras relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Polen utan också att unionens regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på unionsnivå.
- (30) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet för 2020, och dess yttrande⁸ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

⁸ Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Polen att 2020 och 2021 vidta följande åtgärder:

1. Vidta alla nödvändiga åtgärder, i enlighet med den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten, för att effektivt hantera covid-19-pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen. När de ekonomiska förhållandena medger det, driva en finanspolitik som syftar till att nå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, samtidigt som investeringarna ökas. Förbättra hälso- och sjukvårdssystemets resiliens, tillgänglighet och ändamålsenlighet, även genom att tillhandahålla tillräckliga resurser, och påskynda utbyggnaden av e-hälsotjänster.
2. Minska krisens effekter på sysselsättningen, särskilt genom att öka möjligheterna till flexibla arbetsformer och system för korttidsarbete. Rikta sociala förmåner bättre och säkerställa tillgång för dem som behöver det. Förbättra den digitala kompetensen. Ytterligare främja den digitala omställningen hos företag och inom offentlig förvaltning.
3. Fortsätta insatserna för att säkerställa tillgång till finansiering och likviditet för företag. Tidigarelägga mogna offentliga investeringsprojekt och främja privata investeringar för att stödja den ekonomiska återhämtningen. Inrikta investeringarna på den gröna och digitala omställningen, särskilt inom digital infrastruktur, ren och effektiv produktion och användning av energi och hållbara transporter, för att bidra till en gradvis utfasning av fossila bränslen i ekonomin, även i koldistrikt.
4. Förbättra investeringsklimatet, i synnerhet genom att säkra rättsväsendets oberoende. Säkerställa ändamålsenliga offentliga samråd och deltagandet av arbetsmarknadens parter i den politiska beslutsprocessen.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande